

ОФИЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В З'ЯВЛЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 37. Джерас Сіті, Н. Дж., понеділок, 15 лютого 1932

VOL. XL. No. 37. Jersey City, N. J., Monday, February 15, 1932. THREE CENTS

ГУВЕР ВЗИВАЄ НАРІД ДО ОБЕДНАННЯ, НАГАДУЮЧИ ЧАСИ ЛИНКОЛНА

ВАШІНГТОН. — З нагоди 123 річниці уродин Абрагама Лінкольна виголосив президент Гувер через радіо бесіду, в якій підкреснув, що Злучені Держави переживають тепер таку скрутну хвилю, яка подібна до 60 років, коли жив Лінколн і коли треба було ратувати соборність держави.

І тому і тепер, говорив президент, треба великої відваги і посвятити, щоби вийти ціло з лихоліття. Та президент певний, що нарід добує за себе відповідну дозу відваги і ще раз одягне велику перемогу.

Президент Гувер говорив з тої кімнати, в якій працював Лінколн.

ГОВОРЯЧИ ПРО ЛИНКОЛНА, БОРОНЯТЬ ГУВЕР.

ВАШІНГТОН. — Не тільки в столиці, але й у різних інших містах републиканці, святкуючи уродин Лінкольна, згадували зарозом за президента Гувера й за ті важкі часи, в яких йому доводилося керувати краєм.

Сенатор Вотсон з Індіани, говорючи в „Нешенел Кеміоні Ріпоблікан Клуб“, заявив, що ніякий президент від часів Лінкольна не був так оклеветаний і ще перед загальним представленням, як президент Гувер.

Секретар внутрішніх справ Вільбур запевнив, що так, як нарід вибрав вадрує Лінкольна, так тепер вибере ще раз Гувера.

ЛИНКОЛН НЕ СПРИЧИНІВ ЦИВІЛЬНІ ВІЙНИ, А ГУВЕР — ДЕПРЕСИ.

ПОРТЛЕНД (Мейн). — Чарльз Френсіс Адемс, секретар маринарки, вивзав демократів виявити зломі своїх рідів особу, яка дорівнювала би в лідерів Гуверів. Він звинувачував републиканців, збираючи на святі Лінкольна, держатися Гувера й примушувати з ним сімло до побіди, яка їх певно жде.

Адемс підніс, що Гувер завжди виступав за конструктивну програму, а противник тільки за критично тарифи, як якої іншої справи. Він подав дані, що ніякий президент не мав стільки труднощів до побороення, як Гувер, а чейже Гувер не спричинив депресії ні безробіття, як Лінколн не спричинив Цивільної Війни.

ПОДАТКИ БУДУТЬ ПІДВИЩЕНІ.

ВАШІНГТОН. — Одно певне, що податки будуть підвищені, щоби покрити бюджетовий недобір, який вносить \$1,241,000,000.

Рахуються за підвищенням доходів і корпоративних податків. Буде цілком певно належний спеціальний податок на даровизну. А крім того на електрику, телефон, радіо і т. д.

МИЛС ДОБАЧУЄ КІНЕЦЬ СКРУТИ.

ВАШІНГТОН. — Огден Милс, новий секретар скарбу, твердить, що облекшення кредитів малим банківним інституціям та звільнення з золотого резерву \$750,000,000 спричинить великий зворот у цілій фінансовій ситуації краю, який закінчиться ліквідацією депресії.

КИТАЙЦІ РІШЕНІ ВИДЕРЖАТИ ДО КІНЦЯ.

ВАШІНГТОН. — Китайське правительство повідомило китайське посольство у Вашингтоні, що буде вести боротьбу з Японією до останку сил, хоч є того переконання, що Японія готова досягнути над Китаєм хвилює побіду. А далі говориться у звіті уряду про те, що Японія хоче не тільки загартувати Манджурію, але й підбити цілий Китай.

ТАКОЖ ДОБРИЙ ЗНАК.

СПРІНГФІлд (Масачусетс). — „Вестінггауз Електрик енд Менюфактурінг Компані“ знесла заарядження, яким відмовлено робітникам компанії платити відпустки.

З того вносять, що компанія числить на те, що бізнес поправиться.

СВЯЩЕНИК В ОБОРОНІ ПОЛІЦІ.

НЬО ЙОРК. — На побослуження за погиблих полісменів виголосив о. Джан Гілі проповідь, у якій звинувачує до бойкоту тих часовисів, котрі нападають на полісменів і розповідають про них історії, які не тільки шкодять полісменам, але приносять ганьбу репортерам і часовисам.

КАМПАНИЯ ЗА РУЗВЕЛТА.

ВАШІНГТОН. — Гомер Комітс, бувший голова демократичної партії, обідав разом з 11 демократичними сенаторами й обговорював з ними план виборчої кампанії, щоби дістати для губернатора Рузвелта демократичну номінацію на президента.

РЕЗОЛЮЦІЯ В СПРАВИ МУНІЯ.

ВАШІНГТОН. — Посли Лій Гардія і Сірочів з Нью Йорку внесли в палату послів дві резолюції, в яких звинувачують каліфорнійського губернатора Роффа до негайного улаштування Томаса Мунія.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

У вівторок, дня 16. лютого 1932, хор українсько-католицької церкви св. Ан. Петра і Павла, Бонн, відіспіває низку вибраних річків пісень на радіо зі станції WTAM в місті Кінашелі. Виступ завершиться точно в годині 11-ї в ночі. Станція WTAM є найбільшою радіо-станцією в Кінашелі, на тому є надія, що спів хору Бонн буде можна почути у всіх містах Америки.

ПОДАТОКОВИЙ УРЯДНИК ЗДЕФРАДУВАВ ПІВ МІЛІОНА.

Податковий урядник Оуфран, заарядний при податковій службі в Галаш (Румунія), здефрадував пів мільона левів. Перед судом заявив, що здефрадував гроші на спілку з урядовим сербів. Суд потвердив їх арештування.

ЖАНДАРМСЬКЕ ДИКУНСТВО.

Цими днями трапилися в селі Ошихлібах (Буковина) події, які вже навіть і на тамошніх балканських відносинах закри. Ото жандарми з регату (корпін Румунії) Діма і його двоє помічників, мабуть п'яні, узбродили у буки тай біли безброду кожного, якого стрінули на дорозі. Спокійні люди, не надіючись нічого такого, не відіпали, — тож жандарми побігли до крові кімлядерськи людей, хлопців і дітей. Деякі з них лежать хорі, деякі були в лікарні, що описав їх рапорт. Одного хлопця, що йшов до скарпу купити собі цукровий серед дорозі, побігли, а відтак скарпу тай ждали тютюну, якого його пошукати. Та хлопчина не мав тютюну, тож його заарядили до станиці і, побивши до крові, випустили. Господар Руска скасували і замкнули до трупа.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ ВІНАХІД.

Французька преса пише, що в Німеччині винайдено новий напій, якого швидкодіє і два рази більша як теперішній напій. Куля може пробити панцир танку, грубу 12 міліметрів. Винахідником є кап. Герцх з Кольдні. Дослідження та фотографічні документи показують, що куля, вистрілена з віддалі 50 метрів до сталеві панцирної плити, застрягла в плиті в глибині коло 15 мм, а вистрілена до нікелево-хромової плити, грубої 12 і пів мм, пробіла ту плитку, лишаючи діру два рази більшу як промір кулі. Ця нова куля називається „Гальтер Ультра“ та зроблена з олова, на яке є належне тонка верста зааряд. Пробиваючи панцирну плитку, одово розтріскується та ділає на сталеву плитку як вибуховий матеріал. На думку винахідника цей напій матиме тож приміщення в артилерії.

ЗАМІСЦЬ МІКДАЛІВ ВІРЗАВ ЯЗИК.

З Ковня сповіщають про нещасливий випадок, що трапився підчас операції мікдаліди одного хлопця. Неузалежний лікар замісць мікдаліди вирізав хлопцеві язик. Випади тут трохи й пацієнт, що дуже несподівано померав після операції. Хлопець є тепер ледь живий. В лікарських кругах в Нью Йорку кажуть, що такий випадок підчас операції ще ніколи досі не трапився.

СМЕРТЬ БУВШОГО КОРОЛЕВОГО ПРЕСІ.

У Франкфурті померла бувша королева Греції Софія, сестра бувшого цисаря Вільгельма і мати румунської королеви Олдіи. Проголошеною грецької републикою оцінається вона з родиною в Німеччині, де помер також її муж, бувший король Константін.

СТРАШНА ТРАГЕДИЯ В СІМІ АРГЕНТИНСЬКОГО ФАРМЕРА.

Багато нещастя упало на бувшого великого торговця Реймона Егела з Філадельфії. Ще в осною 1927 р. був він мільонером, власником багатого парцеля і 35-поверхового сирого будинку, де давав заняття сотням службовців. Наслідком спекуляції втратив майже все майно. Вийшов до Бірки в Аргентині, де за останніх кілька тисяч купив собі невеличку фарму. З трудом уладив собі плантацію, та всі його плани знищили хворобоскопія криза; він не купував плодів землі, оженився і був уже батьком чотирьох дітей. Найстарший хлопчик мав три роки, наймолодший був і кількісмісний банкірши, дівчатка. Минулого року літом постановив вертатися до міста, знайти собі там місце заняття. У Філадельфії дістав місце управителя фабрики. Перед від'їздом вернувся на покинуту фарму, щоби забрати до міста родичку та почати нове життя. Та дома в спалні застав усі червоно діти за простірними голівками. В суспільній кімнаті знайшов теж неживу жінку в калюжі крові. На правій лівій велику рану, в руці держала олівцеву. На папері був неолімпічний лист, що пояснював усе. Кілька днів, поки вернувся чоловік, сиділа жінка на веранді. Нарав почула бід у руці. Намалювала там ліпку макусу. Даремно старалася відірвати цю макусу. Чула, як з величезною силою всиснується все глибше й у мисю. Побігла у кімнату При світлі переносного свічка, що це величезний лапав висисав її кров. „Я знала — писала жінка на закрої — писала папери, що мені тріпотіть затроєння. Кухонним ножом вирізала я павука разом з шматком власного мяса, бо я здогадувалася, що воно вже затроєне“. Тут лист кінчився. Но далше було, можна здогадуватися. Нещасна прозізала собі бичку у кров сильно стікала. Побачила, що кров не спливає, а звалася, що геть дозволало не було лікаря, тож зрозуміла, що за хвилину загине. Страшна думка, що діти й діти мусять умерти голодною смертю, втиснула її у руку револьвер і вчинила їй у живіт власним дітьми. Нещасний чоловік з розумку збожеволів і втік у ліс. Там його знайшли та відіслали до заведення для божевільних.

ЧИМ БІЛЬШЕ КОНФЕРЕНЦІЯ...

В почтовому уряді Львів 15. Богданівка, п. О. П. хотів відіслати належність за радіо. Урядовець, почувши українську мову, кинув мов попарений і сказав, що „по руску“ не розуміє. На запитання, чогож він там при віконі сидить, відповів, що „ему сен так подоба“.

Львівські телефоністки не звичайно однардно поводяться, як хтонебудь викличе яскраве число по українськи. А одного Українця відіслала телефоністка до Кузиково, бо, мовляв, лише там розуміють українську мову.

ТАЙНА ГОРЬЛІННЯ.

Цими днями викрила поліція в Остріві біля Гвіздія, пов. Коломия, тайну фабрику горілки та скривішувала 200 літрів готової оковити. Горілку фабрикували і продавали до Городища Жиди Микола Томчук (прізвище „Ієсєрбіа“) з Винограду, Семен Трефач, господар з Чортівця, й інші співпильники. Декого з них поліція арештувала, Томчука скасує.

ОСОБИСТА РЕВІЗІЯ.

Дня 11 січня п. р. Іхала Марія Ганкевичівна, урядниця Окружного Союзу Кооператив у Чорткові, з о. Романовським, парохом Бичковським і зі своєю сестрою Анною з Чорткова до Звенички. Коло суду в Чорткові задержали їх командити постворую Шувалів, покинули собі до поміч двох агентів а Корпусу пораненої оковити, завіз їх троє на постворую. Тут перевелено докладну ревізію з о. Романовського й о. Богданівського, Ревізій була така докладна, що перешукували навіть упржи на конях. По ревізії випустили всіх на волю. Чого шукали, невідомо.

„ДЛЯ ДОБРА ШКОЛИ“.

Цими днями перенесли „для добра школи“ управителя школи в Кінашелі (пов. Рогатин), Володимирів Скремтовича, на захід аж до Бірки в Пензенській. Скремтович мав 28-літ служби і є всім шанованим в повіті. Сланною вишколу Скремтовича є хіба те, що він як сиротиний вихованець працював у інших товариствах.

РЕЗИДЕНЦІЯ КИТАЙСЬКИХ ЦІСАРІВ У ЗАНЕПАДІ.

У віддалі 28 км. від Пекінгу лежить відокремлено давній столиця китайських цисарів. Воно, колишнє багате місто, нині стоїть зовсім огорожене і лише деякі різьби задержалися. У ній павунали колись могутні цисари з династії Манджу. Зається воно Егелю. Ще в 18 столітті навмисне приїздили туди цисари, щоби змогли для чужих гостей влаштувати величезні лави, військовій параді і взагалі показати їм свій блеск і могутність. Свен Гелін видав недавно по нову книжку про цю столицю. Оповідає він, що там колись китайський цисар навіз не хотів слухати пропозиції англійського посла в справі торговельних прав для Англії в Китай і, приймаючи від посла подарунки, прямо вигнав його з двора. Зате він стоїть там пізніше гремілі англійської гармати під стоїчиною. Знову в досі незнані архівних матеріалах відкрив історію якоїсь туркестанської принцеси, котрої сава дала до всьому азійському світі. Китайський цисар аж цілу армію виправляв для здобуття і такої здобув та її мужа бив, але нічого з того не хотів. І багато інших цікавих історій розповідає Свен Гелін у своїй книжці про резиденцію Егелю, яких досі історія не знала.

ЧИМ БІЛЬШЕ КОНФЕРЕНЦІЯ...

В почтовому уряді Львів 15. Богданівка, п. О. П. хотів відіслати належність за радіо. Урядовець, почувши українську мову, кинув мов попарений і сказав, що „по руску“ не розуміє. На запитання, чогож він там при віконі сидить, відповів, що „ему сен так подоба“.

Львівські телефоністки не звичайно однардно поводяться, як хтонебудь викличе яскраве число по українськи. А одного Українця відіслала телефоністка до Кузиково, бо, мовляв, лише там розуміють українську мову.

ТАЙНА ГОРЬЛІННЯ.

Цими днями викрила поліція в Остріві біля Гвіздія, пов. Коломия, тайну фабрику горілки та скривішувала 200 літрів готової оковити. Горілку фабрикували і продавали до Городища Жиди Микола Томчук (прізвище „Ієсєрбіа“) з Винограду, Семен Трефач, господар з Чортівця, й інші співпильники. Декого з них поліція арештувала, Томчука скасує.

ОСОБИСТА РЕВІЗІЯ.

Дня 11 січня п. р. Іхала Марія Ганкевичівна, урядниця Окружного Союзу Кооператив у Чорткові, з о. Романовським, парохом Бичковським і зі своєю сестрою Анною з Чорткова до Звенички. Коло суду в Чорткові задержали їх командити постворую Шувалів, покинули собі до поміч двох агентів а Корпусу пораненої оковити, завіз їх троє на постворую. Тут перевелено докладну ревізію з о. Романовського й о. Богданівського, Ревізій була така докладна, що перешукували навіть упржи на конях. По ревізії випустили всіх на волю. Чого шукали, невідомо.

МОСКВА ХОЧЕ ГОЛОДОМ ВИМОРТИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН

МОСКВА (СССР). — Газета „Правда“ видрукувала величезний „Наказ большевикам України виконати зсипку зерна державі в лютому“. З цього видно, що большевики роблять новий натиск на українське селянство, щоби дістати від нього рештки збіжжя, яке лишилося в селян і якого вони не віддали державі. Газета твердить, що здача зерна селянами України на державні зсипні пункти лишилася далеко позаду плану. Норма, яку большевицька влада установила для українського селянства, вийшла занадто високою навіть для такого хлібо-робського краю, як Україна.

„Правда“ звалоє недозсипку зерна на „кулаків“ та на партійних опортуністів, які не стараються на всі 100% виконати своє завдання по збиранню зерна на ді держави. Газета твердить, що селянство ховає зерно, а потім продає його таємно від влади на приватних ринках. Як приклад газета наводить, що в Ефимовському районі селянство нібито продало 44 тисяч пудів збіжжя, а в той час держава не одержала звітної й положини зернового податку.

Лідерів Мелітопольського району, які заявили, що в районі вже давно нема зерна в селянства, а тому не можна виконати „продплату“, газета називає опортуністами, бо — каже — хоч цей район не здає 9,000 тонн зерна державі, то на ринку по-являється в продаж зерно, котре селяни продають таємно. „Правда“ каже, що подібні явища на Україні стали щоденними, а тому, лише безоглядне боротьбою за куркулями та з їх агентами-опортуністами можна досягнути перемогу на збіжжєвому фронті“.

Разом з тим газета „Правда“ стверджує, що підготовці праці до весняного засіву йдуть зовсім незадовільно. Довів насіння в певні райони, а також ремонт тракторів та іншого реманенту ще зовсім не почалися, а до посівного часу вже залишилося мало часу. Газета заявляє, що в складі тих, які не виконали плану здачі зерна державі, знайшлося багато колективних господарств, а не лише індивідуальних.

СТАН ОБЛОГИ НА БЕСАРАБЩИНІ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Міністер внутрішніх справ подав до підпису королевське декрет про встановлення стану облоги в майже цілої Бесарабщині, починаючи від Дністра. Дотепер стан облоги був лише в смузі 15 кілометрів від ріки. Населення страшно стурбоване цим наміром міністра, бо воно просто жахається того безправства й сваволі влади, які панують у смузі стану облоги.

Кажуть, що цей намір зв'язаний з подіями над Дністром, який є кордоном між Бесарабією та радянською Україною.

ВАЖКІ БОІ ПІД ШАНГТАЕМ.

ШАНГТАЙ (Китай). — Японська флота, літачки та війська, що знаходяться на китайській території, розпочали завязати бомбардування форту Вунсунг, недалеко Шангтаю. Бої часами досягають небувалої сили. Японські гармати стріляють бомби в літачки здавають велику шкоду китайській живій силі, нищать разом з тим фортифікації та інші будови.

Китайці тримаються вперто, але знавці кажуть, що вони довго не втримаються проти удосконаленої японської військової техніки.

ВИБОРЧИ ПРАВА ЖІНОК У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Палата послів ухвалила закон про надання виборчих прав французьким жінкам. Хоч проект законопроєкту ніхто не голосував і за нього було подано 278 голосів, то думують, що він не зможе стати законом, бо не було потрібного кворуму в парламенті в часі голосування.

Перед голосуванням сали засідань покинули ділі послы на знак протесту, що їх предложення більшість палати рішучо відкинула.

РЕПАРАЦІЙНУ КОНФЕРЕНЦІЮ ПРИЗНАЧЕНО НА ЧЕРЕНЬ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Репарацийна конференція та конференція в справі міжнародних боргів за угодою Франції, Британії, Німеччини та Італії остаточно призначено на червень біжучого року в місті Льозані в Швайцарії.

„Ця конференція має остаточно вирішити справу репараций“ — так заявлено в комунікаті запровадження призначення часу й місця конференції.

НОВИЙ КОМІСАР У ДАНЦІГУ.

ВАРШАВА (Польща). — Польський Високий Комісар у Данцігу, Штрассбургер, подавав до димісії. Підчас його перебування на цьому становищі в нього виник гострий конфлікт з представниками місцевого населення, що складається майже з самих Німців.

Польський уряд призначає тепер на місце Штрассбургера д-ра Каазира Палі. В урядових колах сподіваються, що новий комісар зможе ліпше боротися з „гітлеризмом“ у Данцігу та перенести вирішування данцігсько-польських справ з Данцігу до Варшави.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 10, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРІОДИКА:	
Three cents a copy		Подписное число три цента.	
One year	\$ 7.00	On рік	\$ 7.00
Six months	\$ 3.75	On пів року	\$ 3.75
Three months	\$ 2.00	On три місяці	\$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерсі Сіті і закордонно:	
One year	\$10.00	On рік	\$10.00
Six months	\$ 5.00	On пів року	\$ 5.00
Three months	\$ 2.75	On три місяці	\$ 2.75
За оголошення редакція не відповідає.			
За кожну зміну адреси платити по 10 центів.			
3 Канади належить поштові гроші лишити на т. зв. Foreign Money Order.			
Tea. "Свобода", Montgomery 4-0988. Tel. U. H. Coombs' Montgomery 5-1838.			
Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.			

ПРОТИ ПРОДУКТУ ФАНАТИКІВ І БОЯГУЗІВ

Д-р Николас Ботлер, президент Колумбійського університету, є тої думки, що саме наближаються президентські вибори є найкращою нагодою, щоб очистити американську атмосферу, зачистивши протигрибів. І тому домагаться він від громадян, щоб голосували тільки на таких кандидатах, котрі є проти протигрибів.

Ботлер підкреслює, що йому не розходиться про напикти, а тільки про захорання американської форми правління; а вона є в небезпечі, якщо допускати такі незаконності, які зроджує протигрибів. Бо кожний знає, що, не вважаючи на протигрибів, маємо наділі величезну нездоволену торговлю, маємо громадян напикти і маємо більше салунів тайних ніж від відритих у передпротигрибівних часах. І тому Ботлер є проти протигрибів як „продукту фанатиків та боягузів“.

Разом з тим голосом проголосили газети ще й резолюцію екуменістичної Американської Федерації Праці, яку розіслано до всіх членів конгресу, а якою Федерація домагаться модифікації акту Волстедда й заведення продукції 2.75% пива. Федерація Праці узагальнює резолюцію тим, що така зміна дасть роботу соткам тисяч безробітних, принесе федеральному уряду, а також стеїтам і містам, великі приходи, усуне одну з найважчих основ, на яких зроджується генгстерство й рекетістерство, а позатим буде ще великим ударом проти нетеримости.

Федерація радить юніям вийти щодо акції в справі модифікації акту Волстедда в тісний зв'язок з Американським Легіоном, бо, як кажеться в іншій резолюції, американські ветерани є також проти протигрибів. Протипротигрибівного ставища Легіону не зафіксовано, по думці Метью Волда, заступника президента Федерації, ухвалює-тільки тому, що проти цього була Вашингтонська адміністрація.

Поза цю акцію бачимо кожного дня свіжі глоси, звернені проти протигрибів. З них видно, що хоч, як каже Ботлер, нема ні одного розумного аргументу за протигрибів, її не знесуть, поки сам нарід не возьме цієї справи у свої руки і не вирішить її при виборках. Нема тепер таких провідників при владі, котрі би рішилися на такий крок з власної волі і з власного переконання. Це нарід мусить знати і тому Ботлер цілком слушно відкидається до виборців, як одининок, котрі можуть довести до знесення „благородного експерименту“, який є наділі „продуктом фанатиків і боягузів“.

„ТИХА ПАЦИФІКАЦІЯ“ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В ПРАКТИЦІ

Промисловий закон не є одним орудям польського уряду в поборюванні української кооперації. Другим тям орудям є закон про суспільне забезпечення.

Ще один добрий закон зужитий для „пацифікації“.

Знов закон, що має на цілі суспільне добро. Принаймні так воно було в культурних краях. У Польщі цей закон служить орудям гнету, урядових шikan, орудям нищення української кооперації, орудям „тикої пацифікації“.

Закон про суспільне забезпечення має на цілі захоранні робітників від утрат на випадок неугди або каліцтва. Він заводить їх забезпечення. Польський закон постановляє, що робітники підприємств повинні належати до „каси хорих“. Та польський закон явно розпоряджується про робітників, а не про директорів селянських кооперативів, які не є промисловими робітниками по думці закону. Що так треба розуміти закон, про це свідчить те, що директори польських селянських кооперативів до „каси хорих“ не належать, але й директорів, які є кооперативами не жують, які є кооперативами не жують, які є кооперативами не жують.

Супроти українських кооперативів примінюється „закон ринку“. Тут уже не тільки значна служба й урядові кооперативи мають належати до „каси хорих“, але й директорів, які є кооперативами не жують, які є кооперативами не жують, які є кооперативами не жують.

Податок яко кара в цілах нищення кооперативів.

Неменше наглядно проглядає польська політика супроти української кооперації з поль-

державних податок має на цілі збільшити приходи держави. Розумні держави дивляться за тим, щоб податок не бився в підприємств, які платять податок. У Польщі інше. Тут податковий урядник певно не призначив би на словах ці засади податкування розумним, але коли він побачить українську кооперативу, його ненависть до всього, що не польське, така велика, що він відкидає всім же розумінням та робить тільки те, що йому диктує ненависть нетеримости за якою, як значиний, криється страх. У своїй ненависті він навіть не може спам'ятати, що нищення польських кооперативів не помагає Польщі, але піднімає її, бо вбиває жерело державних доходів. Коли в селі зникнуть кооперативна молочарня, то люди часто покладають зовсім молочарський бізнес. Вони вже не торгують ні молоком, ні маслом, ні сиром, і держава не має вже з цього брати доходів. Коли уряд зникнуть кооперативну крамницю, то люди певно будуть щось купувати, але звичайно не стільки, скільки вони купували передтим. Державі буде мати менше приходу, бо просто не буде з чого тих доходів тягнути. Населення, що правда, бідніше, але й держава бідніше. Польська держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

кожна держава, що нищить українську кооперативу, поступає, як той казковий дурак, котрий, давши гуску, що кожного дня несе золоте яєце, що кожного зарпав, щоб добути нараз усе золоте яєце.

Представмо собі наслідки закриття сільської споживчої кооперативу, себто крамниці. Завалосиб, що крамницю закрито, то все вже скінчилося тим, що люди там не можуть більше купувати. Завалосиб, що люди перейдуть до другої крамниці, отже все буде в порядку. Та хто так думає, той забуває, що замкнена крамниця коштувала гроші тих, що її організували. Отже члени кооперативу потратять гроші. Вони стають бідніші. Вони не мають уже тієї податкової сили, яку мали давніше. Далше, кооператива мала часту догви: вона брала товари на борг. Її кредитори часто тратьте свої гроші. В нашім випадку вони істину своїх грошів аж по ліпуть, якогось часу. Чи так, вони втратять. Часта та-

БОЖЕВІЛЬНИЙ

(Гумореска).

Дідич в Колосках не вмів жукати, що до села прийшла господарина. Не вмів і не любив, отже й невеликі доходи з його великого маєтку. Зате його жінка і його синок вмів і невеликі доходи розтрачувати. Дідич пішов за приміром інших ляхів господарів між панам шляхтою: свою посылість вивернувши жидови і сам з родиною перенісся до міста. Тесер з матку треба було видобути потрійний прибул, бо з него хотіли жити дві родини: родина шляхтичів і родина пососора. Кромі того ляхину частину приходила зарпав на маюток, як бив задоволення по над його вартість.

Пососор потрив той прибул, руйнуючи посылість і визнаючи ляхову прашу. Жиний час шило йому добре. Пососор довіз землю, довів населення села. Та прийшов рік 1902-й. За іншими селами, що страйкували, застрайкував також народ в Колосках. Не помого, що влада ставала по стороно пососора і зараз першої дилини жандармів пігнали до вилучення всіх членів страйкового комітету. Не по-

як тоді, коли над ним висів меч шкільного інспектора.

Виграний народом страйк зруйнував шляхтича до решти. Арешдний чини калюкувався на основі ріжничі між приходами і розходами господарства. Поки плата робітникам була низька, потім пососор міг з приходу заплатити арешдний чини і сам жити. Коли страйк підняв плату робітникам, то пососор не мав або на чини для ділчача, або, заплачавши чини, не мав з чого жити. Одної дилини пососор шез з села, продавши рещки збіжжя, бараболо, сіна з усім живим і мертвим інвентарем, який був не його власністю, а власністю ділчача. Жини шез і ніхто не знав, куди він поїхав. Дехто каже, що до Америки.

Дідич рвав собі волосся, бо другого пососора не міг дістати. Кожний кандидат вихарував, скільки то треба би вклавши в інвестар. Вирахував, що тепер прибул з матку ледви вистане на банкові проценти і рати.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

Гаревич ждав на ту жиню. Він знав, що до того приде і з кількома розумнішим селянами потягом приготувався до того хмилу. Коли ділчач вернувся до свого двора і безрадіний рвав собі волосся, бо не мав чини зачати господарство, в селі утворився лів промиселом Гаревича парцеляційний комітет. Сей комітет обрав левих банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів, а не банківих кредитів.

